

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
LISSMOSEN

2011-09-28

1(12)

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

Naturreservatet Lissmossen

Tierps kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Beskrivning av naturreservatet
- Administrativa data
- Skäl för beslut
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossienr: 0360-02-140

Bildande av naturreservatet Lissmossen i Tierps kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), Lissmossen som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga C, och de gränser som slutligen utmärks i fält.

För att säkerställa syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken "Reservatsföreskrifter".

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken skall gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet skall kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse skall även införas i ortstidningarna Upsala Nya Tidning, Arbetarbladet och Upplands nyheter.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att:

- skydda och bevara de värdefulla naturtyper som förekommer inom området, såsom barr- och lövsumpskogar och gamla barrskogar, samt att bevara de hydrologiska betingelserna,
- bevara biologisk mångfald och skapa goda förutsättningar för de hotade och missgynnade arter som förekommer i området. Särskilt prioriteras de arter som är knutna till sumpskogar och äldre aspsuccessioner.

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Bevarandevärdena beskrivs mer utförligt under rubriken "Beskrivningsdel" i skötselplanen, bilaga A. Nedan ges endast en sammanfattande beskrivning.

Naturreservatet Lissmossen ligger ca 7,5 km väster om Tierps kyrka och kyrkby. Reservatet domineras av sumpskogar med gran, björk och klibbal, men här finns också ett område med äldre tall, bestånd med gammal grov asp samt delar med yngre hyggessuccessioner med gran och björk.

Bevarandevärdena är främst knutna till sumpskogarna, vilka har ett välutvecklat trädskikt med inslag av gamla träd och bitvis gott om död ved. Här finns flera hotade arter på trädstammar av både löv- och barrträd. Även döda och döende träd hyser flera arter som missgynnas av skogsbruk. Hög luftfuktighet och stabila hydrologiska förhållanden gynnar den speciella och skyddsvärda floran.

I området finns också inslag av värdefulla gamla, grova aspar, på vilka ett flertal ovanliga och i vissa fall hotade arter växer. Även gamla asplågor är substrat åt krävande arter.

ADMINISTRATIVA DATA

	Naturresevatets namn:	Lissmossen
	NVR ID:	2024249
	Kommun:	Tierp
	Socken:	Tierp
	Fastigheter:	Munga 36:1 (del av), Munga 2:20 (del av) Munga 3:22 (del av)
./A	Markägare:	se skötselplan, bilaga A
	Förvaltare:	Länsstyrelsen
./A	Fastighetsanknutna rättigheter:	se skötselplan, bilaga A
./B	Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget drygt 10 km VSV om Tierp. Läget framgår av bifogad översiktskarta, bilaga B.
./C	Gräns:	Området har markerats med skraffering på bifogad reservatskarta, bilaga C.
	Koordinat i rikets nät (RT90):	X= 6688960, Y= 1584560
	Fastighetskarta: (Ekonomisk karta)	66G 8cN Djupa (12H7g Djupa)
	Terrängkarta: (Topografisk karta)	641 Tierp (12H NO Söderfors)
	Naturgeografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
	Areal - reservatet:	Totalt 34,1 ha, varav produktiv skogsmark 34,1 ha
./A	Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A
./A	Naturtyper enligt Natura 2000:	se skötselplan, bilaga A

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossienr: 0360-02-140

SKÄL FÖR BESLUT

Naturvärdesbedömning

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit tre nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt på sammanlagt 20,9 hektar i Lissmossen. Nyckelbiotoperna omfattar totalt 17,2 ha och är beskrivna som lövsumpskog, gransumpskog och lövrik barrnaturskog. Värdefulla biotopkaraktärer som tas upp i beskrivningarna är *"rikligt med död ved"*, *"hög och jämn luftfuktighet"*, *"stort inslag av senvuxna träd"* och *"rörligt markvatten"*. Enligt beskrivningarna av nyckelbiotoperna finns det dessutom stora botaniska värden och en värdefull kryptogamflora. Naturvärdesobjekten, med en sammanlagd areal om 3,7 ha, är beskrivna som barrsumpskog respektive blandsumpskog.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena består främst av sumpskogarna med högt grundvattenstånd, träd på socklar och tidvis vattendränkta lågor, men även av de äldre aspsuccessionerna med gammal, grov och död asp. Även i den äldre granskogen av lågörttyp finns en välutvecklad flora.

I naturreservatet finns rödlistade lavar, exempelvis ringlav, som växer på gran, och hållav, som växer på klibbal. Dessutom finns flera rödlistade vedsvampar, till exempel kandelabersvamp och granticka. Även några hotade insektsarter kan återfinnas inom reservatet.

Förutsättningar för att bevara värdena

Det som kan påverka områdets värden negativt är bl.a. produktionsinriktat skogsbruk, störd hydrologi och gödslingspåverkan.

För att bevara och stärka områdets naturvärden införs föreskrifter mot bl.a. produktionsinriktat skogsbruk och exploateringsåtgärder. Skötselinsatser kommer att sättas in för att stärka naturvärdena, till exempel gallring av gran för att gynna lövträd och därigenom förlänga den lövrika successionsfasen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
LISSMOSEN

2011-09-28

6(12)

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

Motiv till att skyddsformen naturreservat har valts

Länsstyrelsen bedömer att bevarandet av områdets höga naturvärden är av allmänt intresse. För att bevara områdets naturvärden krävs inskränkningar i pågående markanvändning. Inskränkningarna är utöver vad markägaren kan förväntas svara för.

Skyddsformen naturreservat enligt miljöbalken har valts, för att kunna bevara områdets naturvärden långsiktigt. Vid reservatsbildning kan föreskrifter om begränsningar i markanvändning och föreskrifter om skötsel införas, och området får därigenom ett varaktigt skydd. Området är för stort för att skydda som biotopskyddsområde.

Beslutets överensstämmelse med övriga åtaganden som berör området

Länsstyrelsen bedömer att reservatsbeslutet ligger väl i linje med de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Myllrande våtmarker", liksom med övriga åtaganden som berör området såsom den kommunala översiktsplanen och riksintresseområden enligt 3 och 4 kap miljöbalken (se även under "Andra bestämmelser som gäller för området", sidan 9 i detta beslut).

För området finns inte detaljplan eller områdesbestämmelser.

Intresseprövning

Enligt 7 kap 25 § miljöbalken ska det vid prövning av naturreservatsärenden tas hänsyn även till enskilda intressen. Inskränkningarna i den enskildes rätt att använda mark och vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Bevarandet av områdets naturvärden är ett angeläget allmänt intresse. De inskränkningar som den enskilde drabbas av vid bildandet av reservatet får anses stå i rimlig balans med vad samhället vinner på att området får ett reservatsskydd.

Länsstyrelsens bedömning är att de föreskrifter som beslutet anger krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (se även under "Förutsättningar för att bevara värdena"). Föreskrifterna begränsar heller inte markägarens rättigheter att använda området för t.ex. jakt, med undantag av fågeljakt.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, schakta, plöja, dämma, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning,
2. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - körning vid brandbekämpning,
 - körning med mindre motordrivet fordon i samband med uttransport av fällt klövvilt,
3. anordna upplag,
4. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
5. tillföra växtnäringssämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken,
6. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet med undantag för
 - röjning av befintliga siktgator för jakt,
 - nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
7. införa för trakten främmande växt- eller djurart/ras,
8. sätta upp saltsten eller utfodra vilt med undantag för
 - stödåtgärder för utrotningshotad art,
9. bedriva jakt på fågel,
11. uppföra byggnad eller anlägga väg, parkeringsplats eller annan anläggning,
12. uppföra mast, torn, vindkraftverk, antenn eller liknande anläggning
13. dra fram mark- eller luftledning,

Föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att kunna utöva sin särskilda rätt, t ex jakt.

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatets gränser och uppsättning av informationstavla eller informationsskyltar som berör reservatet,
2. anläggande och underhåll av parkeringsplats, vandringsled och rastplatser,
3. åtgärder för att främja biologisk mångfald, t.ex. naturvårdsinriktad avverkning,
4. undersökningar av djur-, växt- eller svamparter och andra naturförhållanden.

Dessutom skall markägaren tåla att ovanstående åtgärder utförs av förvaltaren och att allt utfallande virke tillfaller staten.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
3. gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag, med undantag för plockning av matsvamp, frukt och bär,
4. fånga, döda eller bortföra djur, föra bort ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur,
6. göra upp eld
7. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
8. framföra motordrivet fordon
9. sätta upp tavla, skylt, affisch, orienteringskontroll, andra markeringar eller permanent snitsla spår,
10. rida,
11. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
LISSMOSEN

2011-09-28

9(12)

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

Ovanstående föreskrifter under punkterna A och C skall inte utgöra hinder för förvaltaren att genomföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt fastställd skötselplan.

Ovanstående föreskrifter under punkterna A och C skall inte utgöra hinder för genomförande av undersökningar som är av särskilt intresse och inte skadar bevarandevärdena. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd.

Andra bestämmelser som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bland annat:

Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Detta gäller även fornlämningar som inte är kända idag.

Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet aktualiserades i och med Skogsvårdstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1997, då ett flertal nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt identifierades i området. Under 1999 fick Upplandsstiftelsen i uppdrag från Länsstyrelsen att inventera och naturvärdesbeskriva hela området kring nyckelbiotoperna och naturvårdsobjekten. Upplandsstiftelsen tog då fram ett förslag till avgränsning för ett naturreservat på 121 ha. Naturreservatet Lissmossen ingick från början i detta större reservatsobjekt och fick sin nuvarande avgränsning år 2008.

Avtal om köp tecknades år 2000 för fastigheten Munga 2:20, 2010 kom en överenskommelse om intrångsersättning till stånd för fastigheten Munga 3:22 och år 2011 tecknades överenskommelse om intrångsersättning för fastigheten Munga 36:1.

Pro Natura har tagit fram underlag till skötselplanen.

Naturreservatet Lissmossen mättes in av Lantmäteriet under 2011.

Förslag till reservatsbeslut och skötselplan remitterades våren 2011 till markägare, sakägare, berörda myndigheter och organisationer (se sändlista). Remissyttranden utan erinran mot bildande av naturreservatet har inkommit från Tierps kommun, Svenska kraftnät, Försvarmakten och Trafikverket.

Beskrivningen av ärendets beredning har kompletterats efter synpunkter från Lantmäteriet.

Vattenfall påpekar i sitt remissyttrande att de i enlighet med Ellagen § 6 (SFS 1997:857) har skyldighet att leverera elektrisk starkström till alla som efterfrågar denna inom deras koncessionsområde. Vattenfall har för närvarande inga ledningar inom naturreservatet, och inte heller planer på att förlägga några nya inom området.

Upplands botaniska förening skriver i sitt yttrande att det är bra att förslaget trycker på sumpskogarnas värden, och att möjligheten att lägga igen diket framhålls. Föreningen lämnar också ett antal synpunkter i sitt remissyttrande. Länsstyrelsen har beaktat botaniska föreningens synpunkter och inarbetat flera av dem i beslut och skötselplan.

Skötselplanens beskrivning av geologin har kompletterats och korrigerats efter påpekande från SGU. Även referenslistan har kompletterats. SGU skriver också i sitt yttrande att man inte har något att invända mot reservatsbildningen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut
LISSMOSEN

2011-09-28

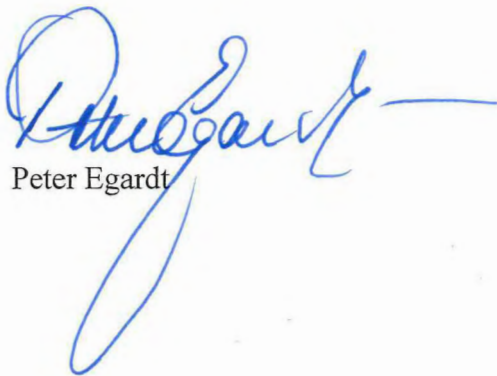
11(12)

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

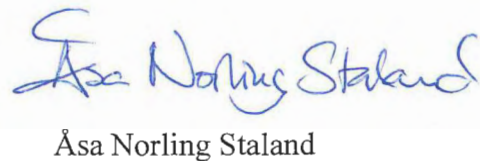
Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning. Sakägare med flera har beretts tillfälle att yttra sig över utredningen.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga F

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Peter Egardt. I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Leif Byman, länsassessor Mikaela Öster, antikvarie Lennart Swanström, länsarkitekt Eva Bergdahl, naturvårdsdirektör Lennart Nordvarg och naturvårdshandläggare Åsa Norling Staland, föredragande

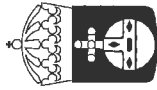
Peter Egardt

Åsa Norling Staland

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1:100 000
- C. Reservatskarta, skala 1:7 500
- D. Skötselområdeskarta, skala 1:5 000
- E. Karta över Natura2000-habitat, skala 1:5000
- F. Hur man överklagar

2011-09-28

Dnr: 511-703-10
Dossier: 0360-02-140

SÄNDLISTA

Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Skogsstyrelsen, Box 1350, 751 43 UPPSALA

Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670,751 28 UPPSALA, SGU@SGU.se

Trafikverket, Box 1140, 631 80 Eskilstuna

Lantmäterimyndigheten i Uppsala län, Box 896, 751 09 UPPSALA

Tierps kommun, 815 80 TIERP

Skanova, Box 93, 123 22 FARSTA

Vattenfall Eldistribution AB, 162 87 STOCKHOLM

Svenska Kraftnät, Box 1200, 172 24 Sundbyberg

Naturskyddsföreningen Uppsala län, Lägerhyddsvägen 2, 752 37 UPPSALA

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, skogsgruppen, 752 26 UPPSALA

Naturskyddsföreningen i Tierp, 810 65 SKÄRPLINGE

Entomologiska föreningen i Uppland, 743 93 VATTHOLMA

Upplands botaniska förening, c/o avd. för växtekologi, Norbyvägen 18D, 752 36
UPPSALA

Upplands Ornitologiska Förening, Box 59,751 03 UPPSALA

Uppsala Svampklubb, 740 20 VÄNGE

Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA

Kulturmiljöenheten

Plan- och bostadsenheten

Landsbygdsenheten

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
1(20)

Dnr 511-703-10
Dossier 0360-02-140

Skötselplan för naturreservatet

Lissmossen

Tierps kommun

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
2(20)

Dnr 511-703-10
Dossier nr 0360-02-140

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE.....	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Administrativa data.....	4
Bestämmelser utöver reservatsbeslutet	5
Naturvärdesbedömning.....	5
Åtgärdsprogram för hotade arter.....	5
Allmän beskrivning	6
Geologisk beskrivning	6
Historisk och nuvarande markanvändning.....	6
Områdets bevarandevärden.....	7
Biologiska värden	7
Geovetenskapliga värden.....	9
Kulturhistoriska värden	9
Värden för friluftslivet.....	9
Prioriterade bevarandevärden	10
Referenser	11
Publicerade skrifter	11
Opublicerade skrifter	11
Kartmaterial	11
PLANDEL	12
Övergripande skötsel	12
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	12
Skötselområde A: Äldre trädbevuxen myrmark och sumpskog - 17,2 ha	13
Skötselområde B: Äldre skog på frisk mark - 4,3 ha	14
Skötselområde C: Yngre skogsmark som gränsar till värdekärnor - 5,6 ha.....	15
Skötselområde D: Övrig yngre skog - 5,4 ha.....	16
Skötselområde E: Hygge - 1,6 ha	17
Anordningar för friluftslivet	18
Bränder	19
Upplag m.m.	19
Jakt.....	19
Fornlämningar	19
Kulturlämningar.....	19
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	19
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	20
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	20

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
3(20)

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

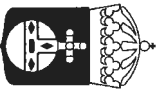
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

- skydda och bevara de värdefulla naturtyper som förekommer inom området, såsom barr- och lövsumpskogar och gamla barrskogar, samt att bevara de hydrologiska betingelserna,
- bevara biologisk mångfald och skapa goda förutsättningar för de hotade och missgynnade arter som förekommer i området. Särskilt prioriteras de arter som är knutna till sumpskogar och äldre aspsuccessioner.

Skötseln av naturreservatet ska leda till att:

- andelen myrmark och sumpskog inte minskar,
- andelen äldre barrskog på frisk och fuktig mark ökar,
- det finns en kontinuerlig tillgång på gammal asp och död aspved,
- livsmiljöer för hotade arter bevaras och förstärks,
- allmänhetens möjligheter till naturupplevelser och friluftsliv stimuleras och, i den mån det inte strider mot bevarandeintressen, underlättas genom enkla anordningar, som en parkering och en vandrings slinga genom reservatet.

BESKRIVNINGSGDEL

Administrativa data

Naturresevatets namn:	Lissmossen
NVR ID:	2024249
Kommun:	Tierp
Socken:	Tierp
Fastigheter:	Munga 36:1 (del av), Munga 2:20 (del av) Munga 3:22 (del av)
Markägare:	Staten och enskilda.
Förvaltare:	Länsthyrelsen
Fastighetsanknutna rättigheter:	xxx xxx innehar jaktavtal för Munga 2:20 (avtal från 2010-10-05, dnr 512-1670-10). Reservatet är beläget drygt 10 km VSV om Tierp Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B. Området har markerats med skraffering på bifogad reservatskarta, bilaga C.
.B	
.C	
Koordinat i rikets nät (RT90):	X= 6688960, Y= 1584560
Fastighetskarta: (Ekonomisk karta)	66G 8cN Djupa (12H7g Djupa)
Terrängkarta: (Topografisk karta)	641 Tierp (12H NO Söderfors)
Natureografisk region:	Skogslandskapet söder om norrlandsgränsen (26)
Areal - reservatet:	Totalt 34,1 ha, varav produktiv skogsmark 34,1 ha
Markslag och naturtyp: (ungefärliga arealer)	
Trädbevuxen myrmark och sumpskog (> 50 år)	17,2 ha
Äldre bartskog på frisk mark (> 50 år)	4,3 ha
Ungskog inkl hyggen (< 50 år)	12,6 ha

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossier 0360-02-140

Naturtyper enligt

Natura 2000:

Västlig taiga, undergrupp naturlig gammal granskog (9010)*	4,3 ha
Västlig taiga, undergrupp naturlig gammal triviallövsog (9010)*	1,6 ha
Lövsumpskog (9080)	15,5 ha
Trädbevuxen myr (91D0)	1,4 ha

* Prioriterad naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv

Bestämmelser utöver reservatsbeslutet

Fridlysta arter är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen om kulturminnen m.m. (1988:950).

Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.

Naturvärdesbedömning

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit tre nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt på sammanlagt 20,9 hektar i Lissmossen. Nyckelbiotoperna omfattar totalt 17,2 ha och är beskrivna som lövsumpskog, gransumpskog och lövrik barrnatskog. Värdefulla biotopkaraktärer som tas upp i beskrivningarna är "*rikligt med död ved*", "*hög och jämn luftfuktighet*", "*stort inslag av senvuxna träd*" och "*rörligt markvatten*". Enligt beskrivningarna av nyckelbiotoperna finns det dessutom stora botaniska värden och en värdefull kryptogamflora. Naturvärdesobjekten, med en sammanlagd areal om 3,7 ha, är beskrivna som barrsumpskog respektive blandsumpskog.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Inga arter som omfattas av åtgärdsprogram är noterade i reservatet.

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

Allmän beskrivning

Naturreseptatet Lissmossen är ett 34 hektar stort område i Tierps kommun som till större delen består av myrmarker och sumpskogar. Reservatet ligger ca 7,5 km väster om Tierps kyrka och kyrkby, i skogsbygden mellan odlingsmarkerna kring Tämnrån (Tierpslätten) i öster och Dalälvenområdet i väster. De omgivande markerna består till största delen av barrskogar men söder om reservatet finns vidsträckta beteshagar på f d åkermark.

Större delen av naturreseptatet består av sumpskogar med gran, björk och klibbal. I de västra delarna finns även ett bestånd med äldre tall. De äldsta bestånden är ca 100 år men granar äldre än 200 år har noterats. Sumpskogarna är väldigt heterogena med hydrologiskt stagnanta förhållanden med sockelbildning, vattentäckta ytor samt områden där det finns rörligt markvatten. I kanten av myrmarkerna finns det torrare, mer höglänta marker med både gammal blåbärsgrenskog och avverkade områden med ung hyggessuccession. Spritt i området finns bestånd med gamla och grova aspar som har en värdefull kryptogamflora. I landskapet kring reservatet finns mer värdefull asp som har fler hotade arter knutna till sig.

Geologisk beskrivning

Naturreseptatet Lissmossen är svagt kuperat, med små höjdryggar i nord-sydlig riktning. I svackorna mellan höjdryggarna finns sumpskogar på djupa torvjordar som döljer en del av terrängformerna och gör området flackt.

På höjdryggarna och i norra delen av reservatet utgörs jordarten av morän som ibland är rik- eller storblockig i ytan. Moränen är kalkhaltig och innehåller bland annat inslag av grönstenar och kalksten. Kalkhalten varierar i relation till terrängläge och avståndet till grundvattenytan. Moränens bergartsinnehåll och varierande kalkhalt har stor inverkan på vegetationens sammansättning.

Historisk och nuvarande markanvändning

Studier av äldre kartor visar att området har varit kontinuerligt trädbevuxet under lång tid. Jämförelse med den ekonomiska kartan från 1950-talet visar att en del av den skog som var äldre då har avverkats, och en ny generation har växt upp. Både 1950-talskartan och det moderna ortofotot visar att sumpskogarna är be vuxna med ett lägre trädskikt, och att det inte verkar finnas några öppna våtmarkspartier. Aktivt skogsbruk har bedrivits i området fram till att reservatsbildningsprocessen startade i slutet av 1990-talet, men sumpskogarna har bevarats.

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

(Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna.)

Sumpskogarna i Lissmossen är av särskilt intresse. Här finns ett välutvecklat trädskikt med gran, björk och klibbal. Det finns inslag av mycket gamla träd och bitvis finns det också rikligt med död ved. En hög luftfuktighet och stabila hydrologiska förhållanden gynnar den speciella och skyddsvärda floran. I markskiktet finns bland annat mycket stora mattor av bollvitmossa. Bollvitmossa används som signalart, det vill säga att arten indikerar förekomst av höga naturvärden. Det är främst de stora förekomsterna av bollvitmossa som är anmärkningsvärt. På träden finns de hotade arterna ringlav och hållav. Ringlav växer sparsamt på gran i sumpskogen. Hållav har påträffats på en av klibbalarna i samma typ av miljö. Båda arterna är känsliga för åtgärder som förändrar luftfuktigheten. Därför bör de omges av en väl tilltagen skyddszon.

Värdefulla bestånd med gammal och grov asp finns dels i äldre skogsmark, dels kvarstående på hyggen. På asparna finns ovanliga och i vissa fall hotade arter som stor aspticka, aspgelélav, skinnlav, dvärgtufs, lunglav, bårdlav och korallblylav. Nedfallna grova aspar är substrat åt kandelabersvamp och gulskölding.

I äldre granbestånd på friska till fuktiga marker finns en välutvecklad flora med bland annat korallrot, skogsnycklar, tibast, vårärt och ögonpyrola. På fuktiga granlågor finns även vedtrappmossa. Döda och döende träd är också viktigt för tretåig hackspett, en nordlig art som idag främst förekommer i de fjällnära skogsområdena och som har minskat kraftigt under senare tid. Spillkråka förekommer allmänt i området. Den har en viktig funktion eftersom den skapar stora håligheter i träden som andra arter sedan utnyttjar som bohål. Skogsduvan är en av arterna i Lissmossen som nyttjar gamla spillkråkehål.

Områdets geografiska läge gör att det har ett stort värde som en "stepping stone" mellan naturskogsområden vid nedre Dalälven och Tämnaån.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Aegithalos caudatus</i>	stjärtmes	
<i>Bonasa bonasia</i>	järpe	§ F
<i>Columba oenas</i>	skogsduva	
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	§ F
<i>Tetrao urogallus</i>	tjäder	§ F
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT § F

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
8(20)

Dnr 511-703-10
Dossiernr 0360-02-140

Insekter

<i>Callidium coriaceum</i>	bronsbjon		s
<i>Lamellocossus terebra</i>	mindre träfjäril	NT	s
<i>Necydalis major</i>	stekelbock	NT	s
<i>Scardia boletella</i>	jättesvampmal	NT	s

Kärlväxter

<i>Calla palustris</i>	missne		s
<i>Carex loliacea</i>	repestarr		s
<i>Carex disperma</i>	spädstarr		s
<i>Cirsium helenoides</i>	borsttistel		
<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot	§	s
<i>Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii</i>	skogsnycklar	§	s
<i>Daphne mezereum</i>	tibast		s
<i>Goodyera repens</i>	knärot	NT §	s
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	§	s
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt		s
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola		s
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär		s
<i>Platanthera bifolia ssp. latiflora</i>	skogsnattviol	§	

Mossor

<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	s
<i>Lophozia ascendens</i>	liten hornflikmossa	VU	
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa		
<i>Sphagnum wulfianum</i>	bollvitmossa		s

Lavar

<i>Acrocordia cavata</i>	liten punktlav		
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	s
<i>Arthonia leucopellea</i>	kattfotslav		s
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gul nållav		s
<i>Chaenotheca chlorella</i>	kornig nållav		s
<i>Collema subnigrescens</i>	aspgelélav	NT	s
<i>Evernia divaricata</i>	ringlav	VU	s
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav		s
<i>Leptogium teretiusculum</i>	dvärgtufs		s
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT	s
<i>Lopadium disciforme</i>	barkkornlav		s
<i>Menegazzia terebrata</i>	hållav	VU	s
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav		s
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		s

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossier nr 0360-02-140

Svampar

<i>Artomyces pyxidatus</i>	kandelabersvamp	NT	s
<i>Cantharellus aurora</i>	rödgul trumpetsvamp		s
<i>Inonotus rheades</i>	rävticka		s
<i>Lentinellus castoreus s. lat</i>	bävermussling		
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT	s
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka	NT	s
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka		s
<i>Phyllotopsis nidulans</i>	stinkmussling		
<i>Pluteus leoninus</i>	gulskölding		s
<i>Pluteus salicinus</i>	blågrå skölding		

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
s = Signalart enligt Skogsstyrelsen (2005)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2010):

CR = Critically endangered	Akut hotad
EN = Endangered	Starkt hotad
VU = Vulnerable	Sårbar
NT = Near threatened	Nära hotad
DD = Data deficient	Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Reservatet har inga kända geovetenskapliga värden.

Kulturhistoriska värden

Reservatet har inga kända kulturhistoriska värden. Däremot finns det tre kolbottnar i närheten av reservatet och det är möjligt att det finns fler oupptäckta kolbottnar i reservatet.

Värden för friluftslivet

Reservatet har måttliga värden för friluftslivet. Flertalet botaniska rariteter i reservatet har dock vissa värden för de intresserade. Området är relativt lättillgängligt och inte alltför avlägset från Tierp. Vid en grusväg ca 100 meter väster om reservatet planeras en parkering och en skylt.

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossier 0360-02-140

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp:	sumpskog, granskog av lågörttyp, äldre aspsuccession	
Strukturer:	högt grundvattenstånd, socklar, tidvis vattendränkta lågor, gammal och död asp, klibbal, björk och gran.	
Växt-, svamp- och djursamhällen:	vedlevande kryptogamer, epifyter, hackspettar	
Arter:	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa
	<i>Artomyces pyxidatus</i>	kandelabersvamp
	<i>Collema subnigrescens</i>	aspgelélav
	<i>Evernia divaricata</i>	ringlav
	<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav
	<i>Menegazzia terebrata</i>	hållav
	<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka
	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

Referenser

Publicerade skrifter

Gärdenfors, U. (ed.) 2010: Rödlistade arter i Sverige 2010 - The 2010 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hörstadius, S. & Lindahl, K-C. 1948: Natur i Uppland.

Länsstyrelsen i Uppsala län & Skogsstyrelsen, 2006: Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.

Metria 2002: Sveriges nationalatlas (band berg och jord).

Nitare, J. (ed.) 2000: Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Nordiska ministerrådet, 1984: Naturgeografisk naturindelning av Norden.

Riksantikvarieämbetet - fornsök, <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig via www.skogsstyrelsen.se, citerad 8/12 2010.

Tjernberg, M. & Svensson, E. (red) 2007: Artfakta – Rödlistade ryggradsdjur i Sverige. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Opublicerade skrifter

Länsstyrelsen i Uppsala län. Utdrag ur databasen Naturvärden och Nyckelbiotoper.

Länsstyrelsen i Uppsala län. Utdrag ur artregistret.

www.artportalen.se Information om arter i området (hämtad 2011-03-28)

Kartmaterial

Berggrundskartan 12H Söderfors NO, skala 1:50 000. SGU K 37, 2005

Jordartskartan 12H Söderfors NO, skala 1:50 000. SGU Ae 87, 1987, med beskrivning 1988 (B. Ericsson och E. Lidén)

Lantmäteriets digitala generalstabskarta; J243-91-1 Gysinge, från 1837

Lantmäteriets digitala häradsekonomiska karta; Vissjön J112-91-10b, kartlagd 1905-1911.

Lantmäteriets digitala ekonomiska karta; Djupa J133-12H7g54, från 1953

PLANDEL

Övergripande skötsel

Reservatet är uppbyggt av både värdekärnor och utvecklingsmarker. Värdekärnorna består av små bestånd med gammal granskog och lite större sumpskogar med gran, björk och klibbal. Mellan värdekärnorna finns utvecklingsmark som består av yngre hyggesuccessioner efter de senaste decenniernas kalavverkningar.

Skötseln inriktas på att bibehålla värdena i värdekärnorna och förstärka värdena i utvecklingsmarkerna så att ett stort sammanhängande område med höga värden bildas. Värdekärnorna utvecklas bäst genom naturlig dynamik och bör lämnas utan åtgärder. Även vissa skogsområden med lägre värden lämnas utan åtgärder eftersom de ligger intill värdekärnorna och fungerar som skyddszoner till dessa.

Utvecklingsmarkerna utgörs till större delen av lövsuccesion med planterad gran. Dessa ungskogar bör göras mer heterogena genom punktviss gallring av gran. Efter gallringen lämnas även dessa områden till att utvecklas med naturlig dynamik utan vidare åtgärder. I ett område bör dock gran röjas kontinuerligt för att gynna aspen.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i fem skötselområden. För avgränsning av områdena A-E, se skötselområdeskarta, bilaga D.

/D

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
13(20)

Dnr 511-703-10
Dossier nr 0360-02-140

Skötselområde A: Äldre trädbevuxen myrmark och sumpskog - 17,2 ha

Beskrivning: Skötselområdet består av myrmarker och sumpskogar som har trädskikt äldre än 50 år. De äldsta bestånden är runt 100 år gamla men det finns även inslag av äldre träd. I den västra delen finns en talldominerad myrmark medan resterande delar främst utgörs av blandsumpskogar med gran, klipbal och björk. Död ved finns i riklig omfattning. Dikning har förekommit i området, men dikenas dränerande funktion är idag mycket liten.

Bevarandemål: Fortsatt naturlig utveckling av myrmarkerna och sumpskogarna. Området ska vara fritt från alla former av avverkning, dränering och avvattningsföretag.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen myrmark och sumpskog uppgår till minst 17 ha.
- Det finns minst 10 signalarter eller rödlistade arter som är knutna till sumpskogar eller död ved. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; hållav, ringlav, vedtrappmossa, garnlav, kattfotslav, rödgul trumpetsvamp, bollvitmossa, jättesvampmal, missne, repestarr, spädstarr, och skogsnycklar.
- Dikena har inte någon dränerande funktion

Skötselåtgärder: Inga åtgärder. Om gran ökar på bekostnad av löv i sumpskogen bör dikenas dränerande funktion ses över och igenläggning av diken övervägas.

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossier nr 0360-02-140

Skötselområde B: Äldre skog på frisk mark - 4,3 ha

Beskrivning: Skötselområdet består av friska marker med granskog som har en ålder strax över 100 år. Granskogen är av blåbärstyp men det finns även övergång mot örtrik typ med blåsippa, harsyra, olvon och vårärt. I bestånden finns även inslag av gammal och mycket grov asp som har höga naturvärden. Lågor och torrakor har kontinuerligt tagits ut så det finns en brist på död ved i skötselområdet.

Bevarandemål: Barrskog rik på gamla träd och död ved.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen barrskog äldre än 100 år uppgår till minst 4 ha.
- Det finns minst 10 signalarter eller rödlistade arter som är knutna till äldre barrskog. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; stor aspticka, skogsduva, kattfotslav, dvärgtufs, korallblylav, granticka, gulskölding, bårdlav, liten punktlav, garnlav, tibast, knärot, blåsippa, vårärt och ögonpyrola.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
15(20)

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

Skötselområde C: Yngre skogsmark som gränsar till värdekärnor - 5,6 ha

Beskrivning: Skötselområdet avser flera små bestånd av 20- och 30-årig skog som ligger i anslutning till reservatets värdekärnor. Bestånden har tidigare blivit avverkade och är nu planterade med gran. Det finns ett stort uppslag av björk och asp men viltbetet gör att aspen är tillbakatryckt. I ett av bestånden finns det värdefulla gamla aspar som har lämnats kvar vid en tidigare avverkning.

Bevarandemål: Äldre blandskog rik på gamla träd och död ved.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen skog äldre än 50 år uppgår till minst 5 ha.
- Det finns minst 10 signalarter eller rödlistade arter som är knutna till äldre barrskog. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; bronsbjon, vedtrappmossa, kattfotslav, ringlav, tretåig hackspett, granticka, vedticka, tibast, knärot, blåsippan, vårärt och ögonpyrola.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
16(20)

Dnr 511-703-10
Dossier 0360-02-140

Skötselområde D: Övrig yngre skog - 5,4 ha

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av ett område med 20-30-årig blandskog på frisk och fuktig mark. Planterad gran dominerar men det finns även ett tätt uppslag av björk och asp. Aspen är dock tillbakatryckt av viltbetet. På fuktiga marker finns en stor dominans av björk. Ett dike löper i nord-sydlig riktning genom området.

Bevarandemål: Områdena ska övergå till att bli mer naturskogslika och heterogena med hög andel lövträd.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Efter genomförda gallringar är andelen gran högst 20 % i de gallrade ytorna.
- Det bör finnas minst 5 rödlistade arter eller signalarter som är knutna till lövträd. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; stekelbock, mindre träfjäril, jättesvampmal, kandelabersvamp, rävticka, stor aspticka, skinnlav, dvärgtufs, bårdlav, korallblylav, hållav, aspgelélav, lunglav, skogsduva och gulskölding.
- Det bör finnas minst 5 rödlistade arter eller signalarter som är knutna till barrskog. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; tretåig hackspett, bronsbjon, vedtrappmossa, kattfotslav, ringlav, granticka och vedticka.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
17(20)

Dnr 511-703-10
Dossier 0360-02-140

Skötselåtgärder:

Nyskapande:

- Diket läggs igen, om detta kan göras utan att mark utanför reservatet påverkas. Möjligt läge för igenläggning finns markerat på skötselområdeskartan, bilaga D.
- Gran gallras i 2 ytor som har en storlek av vardera 1-2 ha. Ytorna ska helst ligga skilda från varandra.

Skötselområde E: Hygge - 1,6 ha

Beskrivning: Området består av ung hyggessuccession med enstaka kvarlämnade överståndare, inklusive äldre aspar. På asparna finns en mycket värdefull kryptogamflora. Föryngringen är i allmänhet god och består till största delen av björk och planterad gran.

Bevarandemål: Hygget ska utvecklas till asprik blandskog med en kontinuerlig tillgång på grov asp, både levande och död.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Trädskiktets täckningsgrad är minst 50 %. Andelen asp är minst 20 % och andelen gran högst 20 %.
- Det bör finnas minst 5 rödlistade arter eller signalarter som är knutna till asp. Exempel på sådana arter som finns i Lissmossen i dag är; kandelabersvamp, rävticka, stor aspticka, skinnlav, dvärgtufs, bårdlav, korallblylav, aspgelélav, lunglav, skogsduva och gulskölding

2011-09-28

Dnr 511-703-10
Dossier nr 0360-02-140

Skötselåtgärder:

Nyskapande:

- Rökning av gran.

Löpande:

- Rökning av gran vid behov.

Anordningar för friluftslivet

./D

(Se bilaga D för friluftsanordningarnas/ -anläggningarnas läge.)

Beskrivning: Förutom en parkeringsplats vid vändplanen finns ännu inga anordningar och anläggningar för friluftslivet.

Bevarandemål:

- Parkeringsplats för 3 bilar finns vid vändplanen.
- Markerad och väl underhållen stig
- Reservatsgränsen är tydligt markerad i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer i "Att skylta skyddad natur"
- Väl underhållen reservatsskylt vid parkeringsplatsen.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Sätt upp P-skylt och reservatsskylt vid parkeringsplatsen.
- Anordna en markerad stig genom reservatet och anlägg spänger om det anses nödvändigt.
- Rök en rågång. Markera reservatets gräns med färg på träd samt med hörnstolpar.

Löpande:

- Städad och välhållen parkering.
- Underhåll av eventuell stig.
- Rökning av rågången. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byt ut skyltar vid behov.
- Tillsyn av anordningar.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan LISSMOSEN

2011-09-28

BILAGA A
19(20)

Dnr 511-703-10
Dossienr 0360-02-140

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas. Efter en eventuell skogsbrand lämnas det brända området för fri utveckling. Död ved, såväl stående som liggande, lämnas på platsen. Undantag måste dock göras för åtgärder som är nödvändiga för människors säkerhet och framkomligheten längs stigar.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området.

Jakt

Jakt på fågel är inte tillåten i reservatet. Övrig jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jakttorn och siktgator får underhållas. Utfodring av vilt får inte ske inom reservatet.

Fornlämningar

Fasta fornlämningar är skyddade enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Åtgärder som rör fornlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- Parkeringsplats, reservatsskylt, stig samt städning.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart sjätte år för:

- Gränsmarkeringar.
- Behov av granröjning i skötselområde E.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 12:e år för:

- Förekomst av arter.
- Vegetationsstrukturer (t ex dominerande trädslag, täckningsgrad, lövinslag)

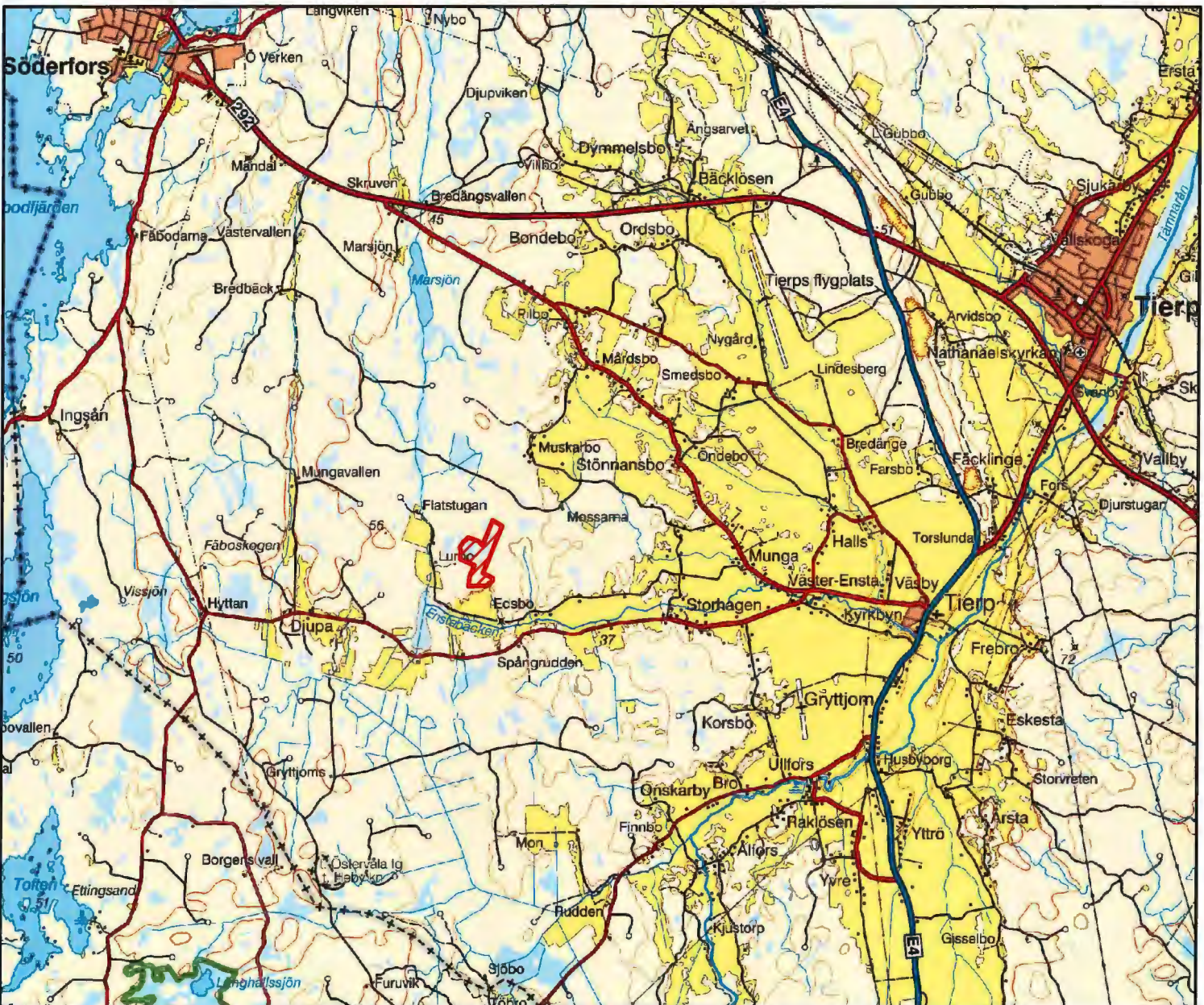
Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 18:e år för:

- Utbredning av naturtyper

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselomr.	Finansiering
Reservatsskylt	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Städning	1	Löpande	Alla	Skötselanslag
Gallring av gran	2	Inom ett år	D	Skötselanslag
Röjning av gran	2	Inom ett år	E	Skötselanslag
Stig, spänger	3	Inom fem år	Friluftsliv	Skötselanslag
Igenläggning av dike	3	Inom fem år.	D	Skötselanslag
Underhållsröjning av gran	3	Löpande	E	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Varje, vart 6:e, 12:e och 18:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag
Tillsyn att regler och föreskrifter i reservatet följs	1	Kontinuerligt	Alla	Ramanslag

Bilaga B. Översiktskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2011-09-28, dnr 511-703-10.
Naturreservatet Lissmossen,
Tierps kommun.

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-väggkartan ärende 106-2004/188C

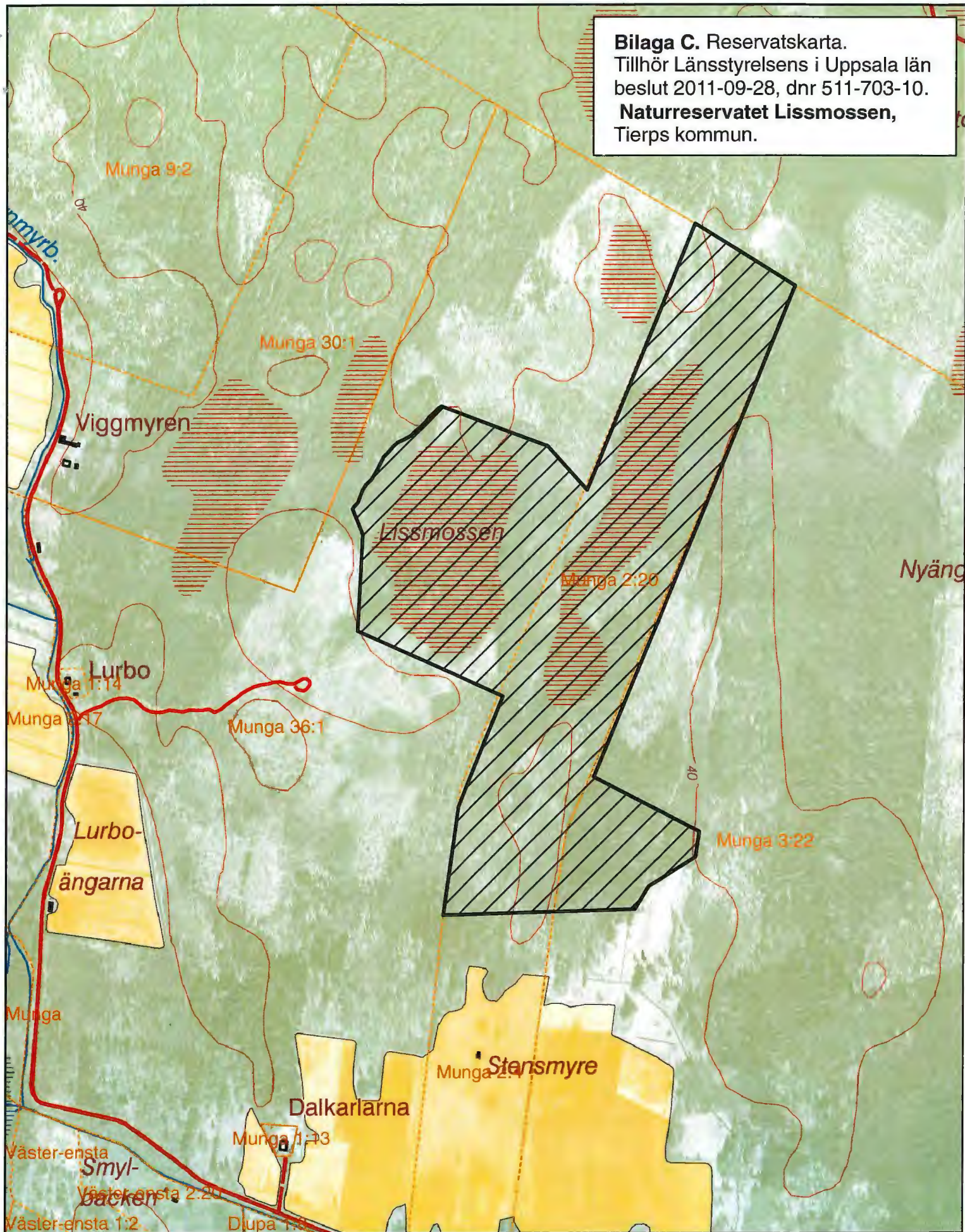
0 1 2 3 4 5 kilometer

Skala 1:100 000

Naturreservat

Bilaga C. Reservatskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2011-09-28, dnr 511-703-10.
Naturreseptat Lissmossen,
Tierps kommun.

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-fastighetskartan ärende 106-2004/188C

0 100 200 300 400 500 meter

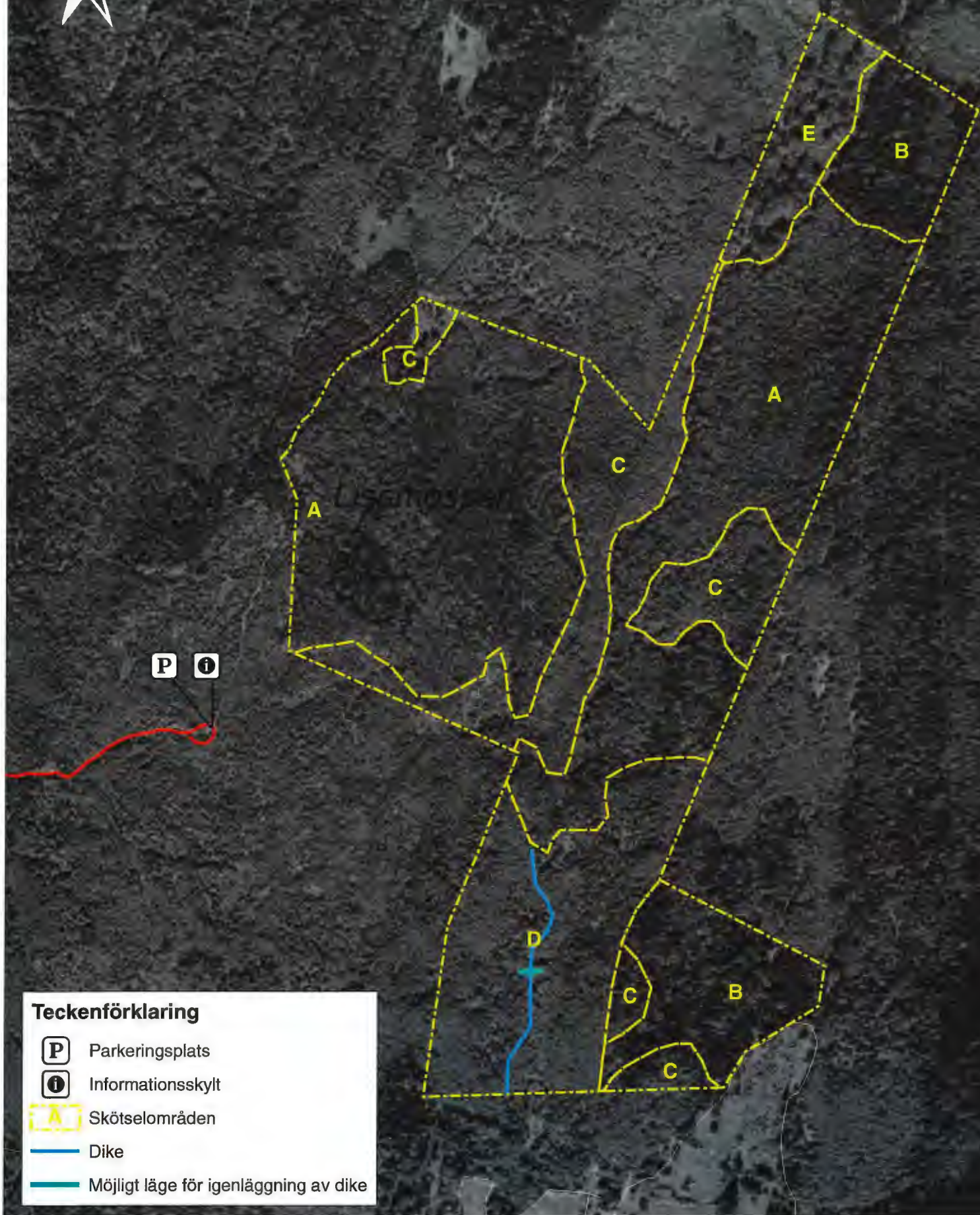
Skala 1:7 500

 Naturreseptat

Bilaga D. Skötselområdeskarta.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2011-09-28, dnr 511-703-10
Naturreseptatet Lissmossen, Tierps kommun

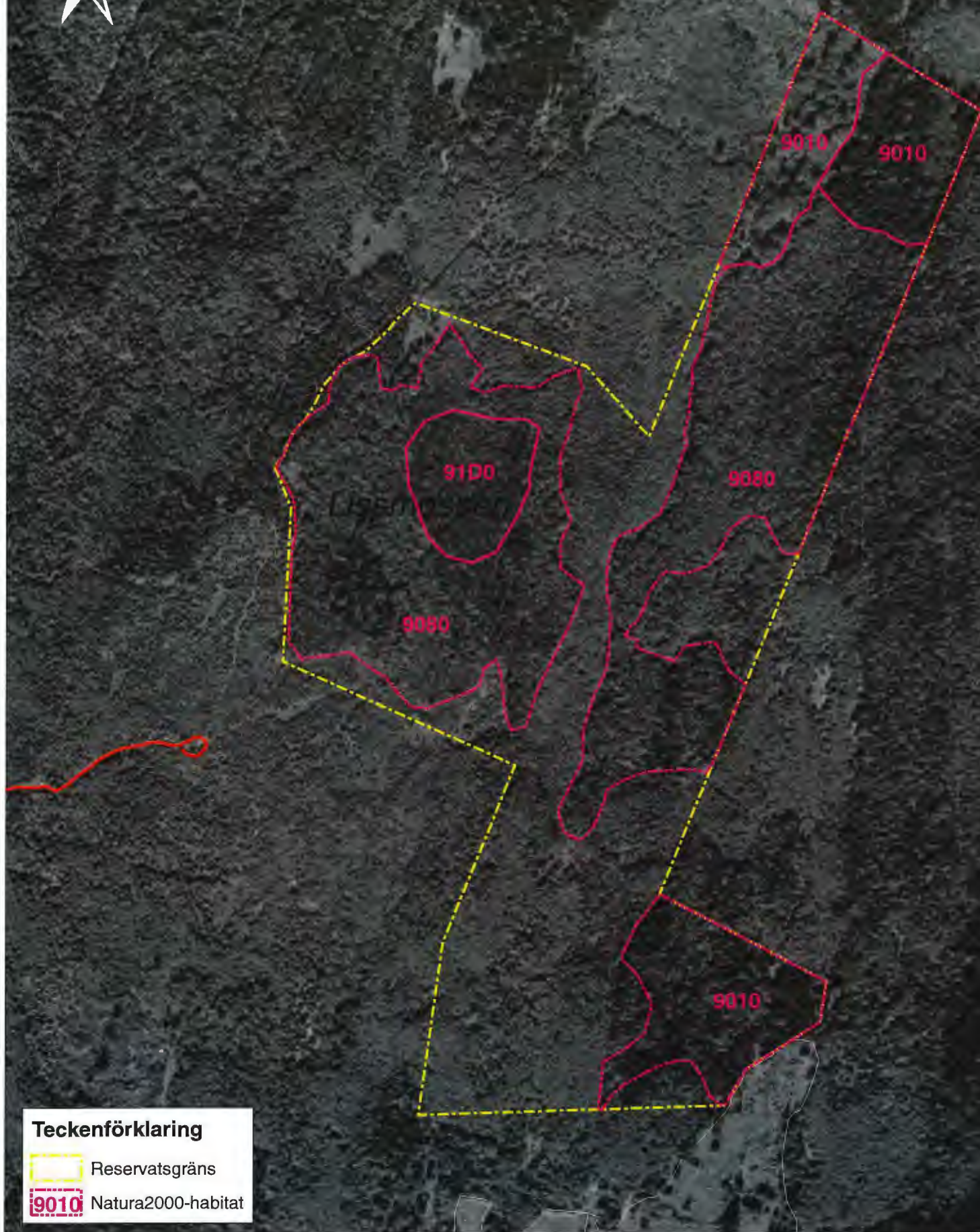

Teckenförklaring

- P** Parkeringsplats
- I** Informationsskylt
- A** Skötselområden
- Dike**
- Möjligt läge för igenläggning av dike

Bilaga E. Karta över Natura2000-habitat.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
beslut 2011-09-28, dnr 511-703-10
Naturreservatet Lissmossen, Tierps kommun

Teckenförklaring

- Reservatsgräns
- Natura2000-habitat

© Lantmäteriet 2005, Ur GSD-Ortofoto ärende 106-2004/188C

0 100 200 300 400 500 meter

Skala 1:5 000

Bilaga F

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen, miljödepartementet.

Det gör Ni genom att i ett brev till regeringen

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets diarienummer och
- redogöra för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av sidfoten i beslutet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **inom tre veckor från den dag beslutet senast tillkännagavs**, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, ring eller skriv till Länsstyrelsen.